

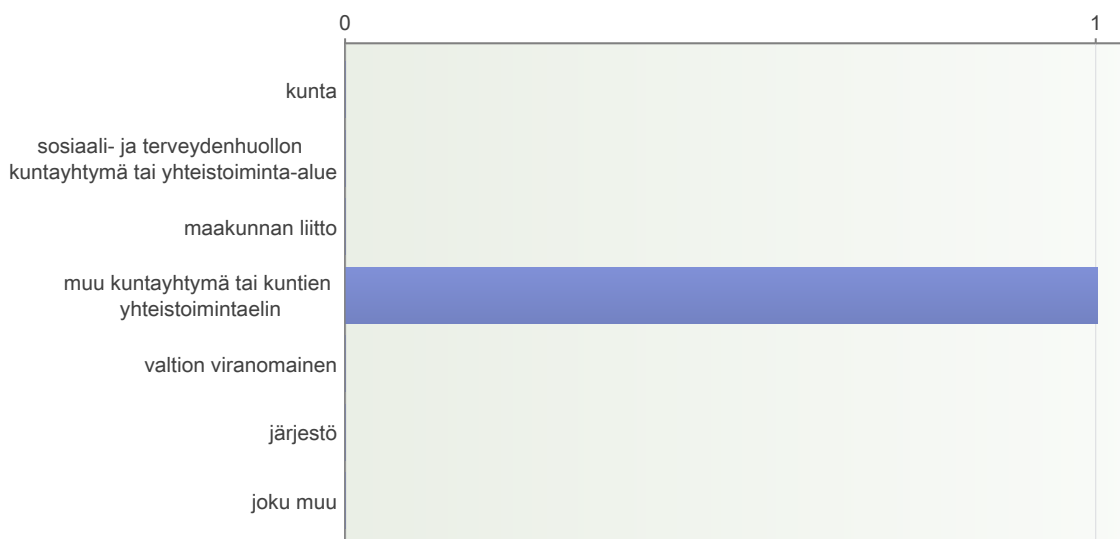
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimitilimen nimi
Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveydenhuolto osana tulevaisuuden maakuntaa (PoPSTer) -hankkeen ohjausryhmä	Kirsi Paasovaara	Hannu Leskinen, hannu.leskinen@pohjois-pohjanmaa.fi	4.11.2016	Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveydenhuolto osana tulevaisuuden maakuntaa (PoPSTer) -hankkeen ohjausryhmä

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Ei vastauksia.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Ei vastauksia.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Ei vastauksia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Ei vastauksia.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Ei vastauksia.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei vastauksia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täyttyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Ei vastauksia.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Ei vastauksia.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystalouksissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Ei vastauksia.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Ei vastauksia.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Ei vastauksia.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

22. 20. Voimaantulolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

23. 21. Voimaantulolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Ei vastauksia.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaantulolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Ei vastauksia.

26. 24. Voimaantulolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Ei vastauksia.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaannpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Ei vastauksia.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Ei vastauksia.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Ei vastauksia.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Ei vastauksia.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Ei vastauksia.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Ei vastauksia.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Ei vastauksia.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Ei vastauksia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaa-ajien määrä: 1

- Maakuntalaki muodostaa hyvän yleislain maakuntien toiminnan pohjaksi. Valtiovallan ohjauksessa tärkeintä on keskeisten, kaikille yhteisten tavoitteiden asettaminen sekä kokonaisjärjestelmän strateginen ohjaaminen. Valinnanvapausjärjestelmän yksityiskohtien puuttuminen vaikeuttaa kokonaisuuden arviointia tässä vaiheessa.

Valtion suora päätösvalta maakuntien itsehallintoa koskevissa asioissa ei ole perusteltua. Maakuntalain 12 §:ssä säädettyä investointien ohjausta tulee muuttaa. Pykälä on ristiriidassa maakuntien vahvan itsehallinnon kanssa ja rajoittaa tarpeettomasti maakuntien toimivaltaa. Mikäli valtioneuvostolla on oikeus estää maakuntien investoinnit, maakunnat eivät voi kehittää palvelutarjontaansa oman harkintansa mukaisesti ja maakunnan pitkän aikavälin suunnitelmallinen palveluiden kehittäminen vaikeutuu. Menettelyä tulisi muuttaa ainakin siten, että mikäli yhteistyöalueen maakunnat eivät pääse sopimukseen palvelurakenteesta ja investoinneista yhteistyöalueella, tulisi yliopistollista sairaalaa ylläpitävälle maakunnalle säätää oikeus ja velvollisuus tehdä esitys valtioneuvostolle.

Rahoitusratkaisu on pääosin hyvä ja muutos menoperusteisesta tarveperustaiseen rahoitukseen on myönteinen. Tulisi vielä arvioida, ottaako rahoituskriteeri riittävästi huomioon harvaan asutun maaseutumaisen toimintaympäristön ja pitkien etäisyyksien erityispiirteet palvelujen järjestämisessä, tuottamisessa ja saavutettavuudessa.

Rahoituksessa on siirtymäaika vuoteen 2023 saakka, ja sitä ei tule pidentää. Pääinvestoinnit tulisi arvioida, voidaanko siirtymäaika lyhentämällä kannustaa maakuntia kustannusvaikuttavaan rakenteiden ja prosessien uudistamiseen sekä edistää palvelujen tarpeeseen perustuvaa yhdenvertaisuutta. Jotta perustuslain 19 pykälässä tarkoitettu edellytys riittävien sote-palvelujen järjestämisestä maakunnassa ei vaarannu, on rahoituksen määräytymisperusteiden tarkistaminen säännöllisin määräajoin välttämätöntä.

Maakuntien itsehallinnon sekä rahoitus- ja resurssiohjauksen näkökulmasta aidon vuoropuhelun varmistaminen valtion ja maakuntien välillä on välttämätöntä. Nykyisessä lakiesityksessä on uhkana, että resurssiohjauksen näkökulmasta maakuntajärjestäjän rooli suhteessa valtioon jää liian heikoksi. Seurannan ja arvioinnin maakunnalliset ja kansalliset vastuut on määriteltävä selkeästi.

Lähtökohtaisesti Hyte-kannustin on hyvä avaus ennaltaehkäisevän ja varhaisen tuen näkökulman painottamiseen myös rahoituksessa. Hyte-kertoimen osuus rahoituksesta on pieni (1 %) ja siihen suhteutettuna määräytymiskriteerit ovat jokseenkin monimutkaiset ja haastavat hahmottaa maakunnissa.

Yliopistollista sairaalaa ylläpitävät maakunnat joutuvat varautumaan investoinneissaan sekä henkilöstön ja toimintavarustuksen osalta koko yhteistyöalueen tarpeisiin. Kustannusten oikeudenmukaisen kattamisen ja valtiolta tulevan rahoituksen oikeudenmukaisen jakautumisen vuoksi näille maakunnille on perusteltua osoittaa erillirahoitus paitsi koulutukseen ja tutkimukseen myös muihin yliopistosairaalan erillistehtäviin ja vastuisiin.

Yksi keskeisimpiä tekijöitä kustannusten hillintään on valmistelussa ollut vahva integraatio. Laaditut esitykset tuovat integraation näkökulmasta haasteellisen ja osin hajanaisen kokonaisesityksen soteen. Lainsäätäjän tulee huolehtia järjestämisen, rahoituksen ja järjestelmän ohjaamisessa tarvittavan tiedon integraatiosta lain sisällöllä. Asiakastiedon integraatiossa on tärkeää että tietosuojasäännökset muotoillaan siten, että tiedon siirtyminen sitä tarvitseville mahdollistuu ja toteutuu. Tiedon integraation toteutuminen sekä digitalisaation arkinen toteutus ovat kriittisen tärkeitä kustannusten hallitsemiseksi.

Maakunnan järjestämistehtävä on vaativa ja vaatii onnistuakseen monipuolisen osaamisen, ohjaukseen tarvittavan tietojärjestelmän ja tietotuotannon sekä työkalut ohjata palvelutuotantoa kokonaisvaikuttavaan ja -taloudelliseen toimintaan.

Palvelulaitoksen rooli palvelujen tuottajana on niin merkittävä, että siitä saattaa muodostua merkittävämpi toimija kuin järjestämisvastuussa olevasta maakunnasta. Tämä asetelma ei tukisi maakunnan vahvaa itsehallintoa, vaan saattaisi johtaa joissakin tilanteissa vääristyneeseen valtarakenteeseen.

Maakunnan tehtäviä pohdittaessa on tärkeää tunnistaa tarve erilaisen systemaattisen vuoropuhelun järjestämiseksi sidosryhmien kanssa. Kuntien lisäksi erityisesti alan yritysten ja järjestökentän kanssa on käytävä vuoropuhelua markkinoiden kehittämiseksi ja monipuolistamiseksi. Olisiko jopa maakunnan tehtäväluetteloon lisättävä tästä sitova maininta.

Lakiesitystä tulisi muuttaa niin, että mahdollistetaan monipuolisempi yhteistyö kuntien ja maakunnan välillä. Nykymuodossa lakiesitys luo turhia raja-aitoja uuden maakunnan ja jäljelle jäävien kuntien välille. Yhteistyön toteutuminen yhdyspinnoilla tulee varmistaa esimerkiksi työllistymistä edistävien monialaisten toimintojen ja tukipalvelujen osalta.

Lainsäädännöllä tulisi mahdollistaa maakunnan ja sen kuntien yhteiset organisoinnit erityisesti tukipalveluissa. Oleellista on, että sekä maakunta, kunnat ja kummankin tytäryhtiöt voisivat hyödyntää näitä in house -periaatteella. Maakuntien ja kuntien yhteisiä tukipalveluorganisaatioita tarvitaan myös valtakunnallisten palvelukeskusten toimialojen alueellisessa toteutuksessa.

On tärkeää että maakunta, palvelulaitos tai sen yhtiöt ja liikelaitokset voivat tuottaa mm. laboratorio- ja kuvantamispalveluita tytäryhtiöille in house -periaatteella sekä lisäksi tarjota mahdollisuutta toimia maakunnan soten toimitiloissa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on keskeinen tavoite. Lainsäädännöllä kannattaa rooleja selkeyttää niin paljon kuin mahdollista, mutta ennen kaikkea rohkaista maakuntia ja kuntia yhteiseen linjaan ja toteutukseen. Myös ylimaakunnallinen työ tulee huomioida.

ICT-palveluiden järjestämiseksi ja tuottamiseksi tarvitaan vahvaa kansallista ohjausta. Valtion on myös siirtymävaiheessa rahoitettava kehitystyötä. Investoinnit tulevat olemaan merkittäviä kustannuksiltaan. Toteutuksessa tulee huomioida, että pienyrittäjät voivat kiinnittyä yhteiseen järjestelmään kohtuullisin kustannuksin.

Kun valinnanvapaus toteutuu, on tärkeää, että kaikkien tuottajien vastuut, velvollisuudet ja oikeudet ovat yhtäläiset. Tasapuoliseen kohteluun kuuluu tietysti samat velvoitteet/oikeudet koulutuksen ja tutkimuksen toteutuksessa. Valvonnan tulee olla nykyistä tehokkaampaa ja tuottajien laatutiedon avoimesti saatavilla.

Väliaikaishallinnon aikana tarvitaan poliittista ohjausta.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.